

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
Інженерно-педагогічний факультет

«Затверджено»

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
протокол № 3 від «1» березня 2021 р.
Голова Приймальної комісії

«Рекомендовано»

Вченою радою факультету
Інженерно-педагогічного факультету
протокол № 5 від «27» січня 2021 р.
Голова Вченої ради

_____ Андрущенко В. П.

_____ Кільдеров Д.Е.

ПРОГРАМА

вступного фахового випробування
з трудового навчання, технології та позашкільної освіти
для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на базі здобутого ступеня бакалавра/
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.10 Середня освіта. Трудове навчання та технології

Освітня програма: Середня освіта (Трудове навчання та технології)
і позашкільна освіта

Київ 2021

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Професійна підготовка фахівців з вищою освітою ступеня магістр зі спеціальності 014.10 Середня освіта. Трудове навчання та технології, освітньої програми Середня освіта (Трудове навчання та технології) і позашкільна освіта.

Зміст освітньої програми Середня освіта (Трудове навчання та технології) і позашкільна освіта передбачає підготовку педагогів як для закладів загальної середньої освіти, за напрямом трудове навчання та технології, креслення та інформатики, так і для закладів позашкільної освіти, які зможуть втілювати і реалізовувати у навчально-виховному процесі усі сучасні психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології для забезпечення якісної освіти.

Фахове вступне випробування передбачає перевірку знань з методики трудового навчання (технологій), методики навчання креслення, методики навчання інформатики та основ позашкільної освіти, які були здобуті на освітньому рівні бакалавр.

Під час проходження вступного фахового випробування вступники повинні показати:

розуміння основних теоретичних положень організації навчально-виховного процесу у закладі середньої освіти на уроках трудового навчання (технологій) та закладі позашкільної освіти (на гурткових заняттях різного напрямку;

знання та розуміння дидактичних принципів та методичних прийомів навчально-виховного процесу у закладі середньої та позашкільної освіти;

вміння обґрунтовувати структуру та зміст навчального процесу у закладі загальної середньої та позашкільної освіти;

здатність до критичного мислення, творчої діяльності у процесі реалізації психолого-педагогічних технологій на уроках трудового навчання (технологій) та гурткових заняттях.

Екзамен проходить в усній формі відповідно до білетів, затверджених головою приймальної комісії. У білеті запропоновано 3 (три) завдання. Час на виконання завдань білету – 40 хв.

Вступне фахове випробування здійснює предметна комісія під час вступу абітурієнтів на ступінь «Магістр».

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

За шкалою універси- тету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
0-99 балів	<i>Низький</i>	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, його відповідь не має безпосереднього відношення	Обсяг розв'язаних задач < 50%. У абітурієнта відсутня просторова уява, необхідна для розв'язування задачі.

		до поставленого питання. Відсутнє уміння логічно міркувати.	
100-139 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, знання відтворюються на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням логічно міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.	Обсяг розв'язаних задач у межах 50-75%. Абітурієнт погано володіє графічними засобами відтворення просторових властивостей предметів на площині
140-169 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.	Обсяг правильно розв'язаних задач >75%. Результат розв'язування задачі містить окремі неточності і незначні помилки.
170-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Чітко і логічно викладає матеріал, використовуючи наукову термінологію з використання міжпредметних зв'язків. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них; виявляє і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання» ознайомлений з основною та додатковою	Обсяг правильно розв'язаних задач =100%. Кожна розв'язана задача супроводжується ґрунтовним поясненням. Абітурієнт без помилок відтворює просторові властивості предметів на площині

		літературою; вільно відповідає на запитання різного рівня складності, робить самостійні обґрунтовані висновки	
--	--	---	--

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ.

3.1.1. Загальні питання трудового навчання та технологій.

Історичні етапи становлення та розвитку трудового навчання. Загальна характеристика основних видів трудового навчання.

Дидактичні принципи трудового навчання. Методи навчання на уроках трудового навчання.

Трудове виховання. Загальна характеристика та сучасні підходи. Психологічні аспекти виховання та вибору професії: самооцінка при виборі професійних і ділових якостей; колективістська психологія при оцінці і виборі професії; здоров'я і вибір професії; престиж професії та соціально-психологічна адаптація.

Зміст технологічної освіти; форми організації занять з технологій; дидактичні принципи навчання в технології. Системи трудового навчання: предметна і операційна система навчання; операційно-предметна і предметно-операційна системи навчання; моторно-тренувальна та операційно-комплексна системи навчання; конструкторсько-технологічна система навчання.

Урок – як основна організаційна форма навчального процесу у трудовому навчанні. Типи уроків з трудового навчання (формування умінь і навичок учнів і застосування їх знань на практиці; систематизація та узагальнення знань, перевірка знань, умінь і навичок, комбінований урок). Структура уроку. Диференційований підхід та його реалізація на уроках трудового навчання.

Технологічні прийоми навчання учнів на практичних заняттях (вправи, робота з навчальними та методичними посібниками, картками завдань, інструкційно-технологічними картами, довідниками, тестами). Види контролю навчальних досягнень учнів на уроках трудового навчання.

3.1.2. Методика трудового навчання.

Програмно-методичне забезпечення предметної галузі Трудове навчання та «Технологія». Види та структура програм з трудового навчання для різних класів. Програми варіативної частини програми – їх зміст та особливості.

Методи трудового і професійного навчання: методи навчання та їх класифікація; практичні методи навчання та їх методичне забезпечення; лабораторно-практичні роботи у трудовому навчанні.

Технологічна підготовка учнів в умовах шкільних майстерень зміст навчання у шкільних майстернях; навчально-матеріальна база шкільних майстерень; методика атестації шкільних майстерень.

Методи виявлення здібностей та творчої особистості учнів: загальні питання психології творчості та здібностей особистості учнів; основні риси творчої особистості учнів на сучасному етапі; методичні прийоми виявлення творчих здібностей учнів.

Професійно-педагогічна діяльність вчителя трудового навчання та технологій, складові педагогічної кваліфікації; трудові обов'язки; кваліфікаційна характеристика; зміст професійної діяльності; зміст позакласної діяльності; особисті та професійні якості. Форми і методи роботи вчителя при навчанні учнів сучасним технологіям (планування навчального процесу, підготовка до нового навчального року).

Метод проектів: цілі, завдання та мета, використання на уроках трудового навчання. Методи проектування (фантазування, елементи біоніки). Метод комбінування. Моделі-аналоги, опис об'єкта проектування. Метод фокальних об'єктів.

Методика застосування та використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках трудового навчання учнів: основні поняття, цілі і завдання їх використання в навчанні; інформаційні та комунікаційні технології в реалізації моделей навчання та активізації пізнавальної діяльності; інформаційно-комунікаційні технології в системі контролю, оцінки та моніторингу досягнень учнів на уроках трудового навчання.

3.1.3. Методичні особливості при роботі з різними матеріалами.

Особливості роботи з різними конструкційними матеріалами на уроках трудового навчання та технологій (з тонколистовим металом та дротом, фанерою, деревиною, текстильними матеріалами)

Загальні відомості про художньо-конструкторську діяльність: міні маркетингове дослідження (анкетування), використання біоформ та методу фантазування під час створення виробу.

Технологічний процес. Деталь. Загальні відомості про способи отримання деталей заданої форми із різних матеріалів: різання, пиляння, штампування, лиття. Типові та спеціальні деталі. Механічні способи з'єднання деталей із різних конструкційних матеріалів, види з'єднань деталей (рухомі й нерухомі, рознімні й нерознімні).

Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах

Правила техніки безпеки на уроках трудового навчання та технологій. Санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з різними матеріалами.

3.2. КРЕСЛЕННЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ КРЕСЛЕННЯ.

3.2.1. Основні поняття.

Лінії креслення та їх призначення. Поняття масштабу. Масштаб: збільшення і зменшення. Розміри, правила їх нанесення Ескіз, вимоги до виконання. Основи технічної графіки: проєціювання на дві, три площини, нанесення розмірів.

Види робіт: деталь, складальна одиниця, комплекс, комплект.

Види та комплектність конструкторсько-графічних документів.

Види конструкторських документів залежно від способу їх виконання та характеру використання: оригінали, зразки, дублікати, копії, ескізи; креслення деталей, складальні креслення, креслення загального вигляду, габаритні креслення, монтажні креслення, схеми.

3.2.2. Основи креслярської техніки

Сучасне креслярське обладнання: пристрої, інструменти, матеріали. Найбільш уживані засоби конструкторської оргтехніки.

Нормативні та довідкові матеріали, які використовують при виконанні креслярсько-графічних робіт.

Оформлення креслень: формати креслень, робоче поле креслення, основний напис на кресленні.

Вимоги до проведення різних типів ліній на кресленнях. Інструменти та засоби для проведення різних типів ліній на кресленнях.

Поняття креслярського шрифту. Види креслярських шрифтів. Співвідношення розмірів стандартного креслярського шрифту.

3.2.3. Геометричні побудови на кресленнях

Призначення і приклади застосування геометричних побудов у практичній діяльності людей: конструювання форми деталей, розмічання тощо. Креслення в системі прямокутних проєкцій. Методи проєціювання. Проєціювання на дві й три площини проєкцій.

Поняття про вигляд та його різновиди: основні, додаткові, місцеві. Вимоги до головного вигляду на кресленні. Визначення необхідної та достатньої кількості виглядів на кресленні.

Перерізи на кресленнях предметів, їх утворення. Види перерізів, їх виконання та позначення.

Призначення розмірів на кресленнях предметів. Утворення розрізу. Відмінність між розрізом і перерізом. Види розрізів: прості, складні, місцеві. Поєднання вигляду з розрізом.

Побудова розгортки поверхонь виробів, виготовлених з листового матеріалу. Розгортки поверхонь многогранників. Розгортки поверхонь зрізаних многогранників. Визначення натуральних величин елементів поверхонь. Розгортки поверхонь технічних виробів.

3.2.4. Відображення на кресленнях вимог до виготовлення деталей

Поняття про точність виготовлення деталей. Номінальні, дійсні й граничні розміри. Поняття про допуск і поле допуску. Позначення на кресленнях деталей граничних відхилень розмірів та полів допусків.

3.3. ІНФОРМАТИКА ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ.

Інформаційно-комунікаційні технології у трудовому навчанні. Інформаційні джерела як засіб проектної технології. Класифікація джерел інформації. Пошук необхідної інформації в довідниках та журналах.

Інтернет світова інформаційна система. Використання ресурсів інтернету для навчально-виховного процесу на уроках трудового навчання та гуртковій

роботі.

Пошукові системи Інтернет. Пошукові каталоги. Технологія пошуку інформації в Інтернеті. Ключові слова в пошуковій системі. Зв'язок між ключовими словами. Пошук за одним словом. Пошук за групою ключових слів.

Web-сторінка, Web-каталог. Способи збереження інформації. Технологія створення банку ідей. Накопичення інформації та її аналіз в дослідно-пошуковій діяльності людини.

Формування ідей на основі зібраної інформації. Банк ідей та пропозицій як інформаційна база проекту. Призначення та структура банку. Використання клаузури для створення банку ідей та пропозицій.

3.4. ОСНОВИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.

Хронологічні етапи становлення та розвитку системи позашкільної освіти за історичними періодами та роками. Роль і значення позашкільної освіти для розвитку особистості, суспільства, держави.

Основні поняття і категорії системи позашкільної освіти: «творчість», «дозвілля», «пізнання» тощо.

Зміст позашкільної освіти. Засвоєння соціального досвіду та формування життєвих компетенцій особистості в процесі діяльності у вільний час як основа змісту позашкільної освіти.

Форми і методи організації позашкільної освіти. Індивідуальна та групова робота в закладах позашкільної освіти. Соціальні функції системи позашкільної освіти: дозвілєва, пізнавальна, оздоровча тощо.

Поняття про організаційне забезпечення позашкільної освіти: правовий, управлінський, кадровий, інформаційний, фінансовий.

Нормативно-правове регулювання діяльності закладів позашкільної освіти.

Поняття про інфраструктуру позашкільної освіти. Заклад позашкільної освіти як основна складова структури позашкільної освіти.

Основні напрями позашкільної освіти: художньо-естетичний, науково-технічний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, фізкультурно-спортивний або спортивний, дослідницько-експериментальний, військово-патріотичний, пластовий, скаутський, бібліотечно-бібліографічний, соціально-реабілітаційний, оздоровчий, гуманітарний.

Гуртки та інші творчі об'єднання позашкільних навчальних закладів. Доступність і якість позашкільної освіти в позашкільних навчальних закладах. Критерії оцінювання діяльності позашкільних навчальних закладів. Партнерство позашкільного закладу і родини.

4. ВСТУПНЕ ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ

Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

vska%20O.%20V..2017%285%29.pdf

9. Биковський Я. Т. Педагогічні умови діяльності гуртків закладів позашкільної освіти : моногр. / Я. Т. Биковський. К. : ІВЦ АЛКОН, 2020. 148 с

10. Гуревич Р. Чи потрібен комп'ютер на уроках трудового навчання //Трудова

11. Дідух В. Політехнічна освіта в процесі трудового навчання. //Трудова підготовка в закладах освіти. 1997. №4. С. 17-20.

12. Єрмаков І.Г. Виховання життєтворчості: моделі виховних систем. Х.: Вид. група «Основа», 2006. 224 с. (Б-ка журн. «Управління школою», Вип. 7 (43).

13. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>

14. Закон України «Про позашкільну освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>

15. Інтерактивні технології навчання: Метод, посіби./О.І.Пометун та ін. Умань, 2003. 68с.

16. Качество знаний учащихся и пути его совершенствования / Под ред. М.Н. Скаткина, В.В. Краевского. М.: Педагогика, 1978. 206 с.

17. Коберник О. Дидактичні основи уроку трудового навчання //Трудова підготовка в закладах освіти. 2003. № 2. С.3-7.

18. Коберник О. Проектно-технологічна система трудового навчання //Трудова підготовка в закладах освіти. 2003. № 4. С.8-12.

19. Коберник О. Ткачук С. Програма з трудового навчання для сільської школи // Трудова підготовка в закладах освіти. 2004. №2. С. 36-41.

20. Коберник О., Сидоренко В. Концепція технологічної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів України (Проект) //Трудова підготовка в закладах освіти. 2010. № 6. С.3-11.

21. Коберник О.М. Проектування на уроках трудового навчання // Трудова підготовка в закладах освіти. 2001. № 4. С.23-26.

22. Коберник О.М., Ящук С.М. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках. Умань, 2001. 80 с.

23. Коберник О.М., Ящук С.М. Проектування і виготовлення учнями виробів з металу // Трудова підготовка в закладах освіти. 2002. № 3. С.29-32.

24. Кондратюк Г., Денисенко Л. Вимоги до складання навчальних програм освітньої галузі «Технологія» для загальноосвітніх закладів. //Трудова підготовка в закладах освіти. 2003. № 4. С.19-21.

25. Кравченко Т., Коберник О. Використання інтерактивних методик на уроках трудового навчання //Трудова підготовка в закладах освіти. 2003. № 3. С. 9-12.

26. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти //Освіта. 2001. № 8-9. 31 січня-7 лютого. С.2-14.

27. Махмутов М.И. Проблемное обучение. М.: Просвещение, 1975. 233 с.

28. Методика навчання учнів 5-9 класів проектуванню в процесі вивчення технології обробки деревини і металу: Навчально-методичний посібник. /За заг. ред. О.М. Коберника. В.К.Сидоренка. Умань: УДПУ, 2005. 114с.

29. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках

30. Методика формування трудових уменій и навыков у учащихся 5-7 классов /Под ред. В.Н. Мадзигона та ін. К.: Рад. школа. 1989.

31. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття / Литвин В. М.,

Андрущенко В. П., Гуржій А. М. та ін. К.: Навч. книга, 2004. 672 с.

32. Організація відпочинку та оздоровлення дітей: концепції, технології, досвід / О. В. Биковська (кер. авт. кол.), В. М. Горбинко, Ж. В. Петрочко та ін. К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. 208 с.

33. Освітні технології: Навч.-метод, посіб. /О.М. Пехота, А.З. Кіктенко та ін. К.: А.С.К.. 2001. 256 с.

34. Педагогічний словник /За ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д. К.: Педагогічна думка, 2001. 516 с.

35. Подласый И.П. Педагогика: Новый курс. Учебное пособие для студ. вузов. М.: Владос, 2001. 576 с.

36. Позашкільна освіта в Україні : навч. посіб. / [Биковська О. В., Бут С. В., Дмитренко О. П. та ін.] ; за ред. О. В. Биковської. К. : ІВЦ АЛКОН, 2006. 224 с

37. Програми з позашкільної освіти : Науково-технічний напрям / [Антоненко С. А., Антоненко Т. І., Биковська О. В. та ін. К. : Грамота, 2007. Вип. 1. 360 с.

38. Проектно-технологічна діяльність учнів на уроках трудового навчання: теорія і методика: Монографія / Бербец В.В, Бербец Т.М., Дубова Н.В. та інші; За ред. О.М.Коберника. К.: Наук. світ, 2003. 172с.

39. Савенко Н.І. Прогностичні орієнтири інноваційного розвитку позашкільного закладу: Практико зорієнтований посібник / Н.І.Савенко, Г.Г.Ковганич, В.І.Кириченко, І.Г.Єрмаков.: Х.: Видавництво «Точка», 2009. 256 с.

40. Симоненко В.Д. Творческие проекты учащихся V-IX классов общеобразовательной школы. Научно-методический центр «Технология». Брянск, 1996. 132 с.

41. Стратегія розвитку позашкільної освіти / за ред. проф. О. В. Биковської. – К. : ІВЦ АЛКОН, 2018. 96 с. Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/23320/1/Stratehiia%20Rozvytku%20Pozashkilnoi%20Osvity.pdf>

42. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка: Навч. посіб./ Т. І. Сущенко. К.: ІСДО, 1996. 144 с.

43. Технології життєвого успіху: Практико зорієнтований посібник / За ред. І.Г. Єрмакова. К.: Гімназія «Консул №86», 2007. 664 с.

44. Тхоржевский Д. До стандарту змісту освітньої галузі «Технологія» // Трудова підготовка в закладах освіти. 1996. № 2. 2с.

45. Тхоржевський Д.О. Методика трудового і професійного навчання та викладання загально технічних дисциплін: навч. посібник. 3-тє перероб. і доповн. К.: Вища школа, 1992. 334 с.

46. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання Ч.І Теорія трудового навчання: Підручник для вищих пед. навч. закладів. 4-е вид., перероб і доповн. Київ: РНЦ «ДІНІТ», 2000. 248 с.

47. Тхоржевський Д.О. Система трудового навчання. К.: Рад. школа, 1975. 209 с.

48. Чайковська К.В. Проектна технологія в освітньому просторі сучасного позашкільного навчального закладу / К.В. Чайковська. // Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Нац.пед.ун-т імені М.П.Драгоманова; укл.Л.Л.Макаренко. К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. Випуск СХХІІ (122). 274 с. (Серія педагогічні та історичні науки). С.228-234.

49. Якісна освіта запорука самореалізації особистості: Наук. видання / за заг. ред. С.М. Ніколаєнка, В.В. Тесленка. К.: Пед. преса, 2007. 176 с.

50. Ящук С.М. Виконання основних етапів проектування на уроках трудового навчання // Трудова підготовка. 2003. №2. С.5-7.